

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 68/2022-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a 2/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených IKRÉNYI & REHÁK, s. r. o., Šoltésovej 2, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní sp. zn. 38Up/1180/2021, výzve v tomto konaní z 19. novembra 2021 a upovedomeniu v tomto konaní z 9. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. januára 2022 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy (samostatne aj v spojení s čl. 142 ods. 3 ústavy), práv na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom, výzvou a upovedomením okresného súdu v upomínacom konaní s tým, že výzvu a upovedomenie žiadajú zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Okrem toho žiadajú finančné zadost'učinenie 25 000 eur.

II.

2. Na návrh sťažovateľov z 9. júla 2021 podľa zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) okresný súd platobným rozkazom z 13. augusta 2021 uložil žalovanému ministerstvu zaplatiť sťažovateľom [REDACTED] eur s príslušenstvom. Proti platobnému rozkazu podal žalovaný odpor, ktorý odôvodnil tak, že opísal zmluvný vzťah so sťažovateľmi, proces dodania častí diela a následnú fakturáciu, čomu nasledoval opis pochybností žalovaného o úplnosti a komplexnosti diela, na preverenie čoho zmluvou poveril tretí subjekt, ktorý vykoná audit diela, o ktorom podá

hodnotiacu správu. V závere žalovaný uviedol, že z dôvodu pochybností o úplnosti a funkčnosti diela nemôže uhradiť splatné faktúry za dodanie častí diela a na základe analýzy bude mať aj informácie na uplatnenie väd diela. Sťažovatelia 3. septembra 2021 okresnému súdu navrhli odmietnuť odpor z dôvodu nesplnenia podmienok podľa Civilného sporového poriadku a zákona o upomínacom konaní, najmä z dôvodu absencie vecného odôvodnenia odporu. Dňa 27. septembra 2021 požiadali o urýchlené vybavenie veci a 15. novembra 2021 doplnili svoju argumentáciu na odmietnutie odporu. Okresný súd sťažovateľov 23. novembra 2021 vyzval, aby sa do 15 dní vyjadrili k odporu a v tej istej lehote aby navrhli pokračovanie v konaní na príslušnom súde. Sťažovatelia podaním zo 6. decembra 2021 zotrvali na tom, že odpor má byť odmietnutý, a žiadali, aby o tomto ich podaní, ktoré považovali za opravný prostriedok podľa čl. 142 ods. 3 ústavy, rozhodol sudca, ak tomu nevyhovie vyšší súdny úradník. Napriek tomu okresný súd 9. decembra 2021 vydal vyšším súdnym úradníkom upovedomenie o postúpení veci Okresnému súdu Bratislava I, ktoré neobsahovalo žiadne odôvodnenie či vysporiadanie sa s vecnosťou odôvodnenia odporu a s ostatnými námietkami, argumentmi a opravným prostriedkom sťažovateľa.

III.

3. Sťažovatelia rovnako ako vo svojich podaniach všeobecnému súdu zdôrazňujú, že odpor žalovaného vyjadruje len bližšie nešpecifikované pochybnosti, na preverenie ktorých si dal spracovať externý audit, no v odpore nárok sťažovateľov na zaplatenie ceny za dodané dielo nijako nepoprel ani neuplatnil žiadne prostriedky procesnej obrany, ba dokonca uznal oprávnenosť fakturácie, čím uznal nárok. Z toho sťažovatelia vyvodzujú, že v odpore absentuje vecné odôvodnenie vyžadované zákonom o upomínacom konaní. Okrem toho sa podľa sťažovateľov okresný súd rozhodnutím sudcu nevysporiadal s ich opravným prostriedkom proti posúdeniu odporu. Postup okresného súdu, jeho výzva a upovedomenie sú tak z hľadiska posúdenia a odôvodnenia úplne arbitrárne a súčasne s prihliadnutím na obsah odporu celkom zjavne nesprávne. Okrem toho spôsobujú i nezákonný priet'ah spočívajúci v postúpení veci do sporového konania, i keď vec mala byť právoplatne ukončená v skrátrenom – upomínacom konaní. Napokon podľa sťažovateľov tento postup porušuje ich základné právo na zákonného sudcu, ktorý mal o veci rozhodnúť podľa čl. 142 ods. 3 ústavy.

IV.

4. Sťažovatelia ústavnou sťažnosťou namietajú postupy na platobné rozkazy špecializovaného okresného súdu, ktoré majú za následok, že ich spor so žalovaným nebude vyriešený už vydaným platobným rozkazom, ale v spore sa bude pokračovať na inom súde. Tento postup okresného súdu má v podstate za následok zrušenie – kasáciu už vydaného platobného rozkazu, keďže tento nevyvolá zákonom predpokladané následky. Prístup ústavného súdu ku kasačným rozhodnutiam vyplýva z východiska, podľa ktorého aj kasačné rozhodnutie všeobecného súdu môže byť principiálne spôsobilé porušiť základné právo účastníka konania. Aj vydanie procesného rozhodnutia všeobecným súdom je potrebné považovať za súčasť poskytovania súdnej ochrany. Ide najmä o prípady, ak všeobecný súd vyrieši nejakú otázku s konečnou platnosťou, ktorá je spôsobilá zásadným spôsobom ovplyvniť ďalší priebeh konania alebo jeho výsledok (II. ÚS 344/2019). Tento prístup možno oproti iným súdnym rozhodnutiam vzťahnuť ešte prísnejšie aj na platobný rozkaz ako súdne rozhodnutie, ktoré je výsledkom postupu súdu bez akejkoľvek predchádzajúcej realizácie procesných práv žalovaného.

5. V prípade sťažovateľov okresný súd definitívne vyriešil v procese spornú otázku, ktorá spočíva v závere, že odpor žalovaného je vecne odôvodnený podľa § 11 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, a preto sa platobný rozkaz bez potreby ďalšieho rozhodnutia zrušuje, nevyvolá účinky právoplatného rozsudku a nie je dôvod na vydanie uznesenia podľa § 12 ods. 1 písm. d) zákona o upomínacom konaní, ktorým by bol odpor odmietnutý. Ústavnou sťažnosťou namietané postupy ovplyvňujú spor tak, že nebude skončený platobným rozkazom, ale bude pokračovať tak, že nárok sťažovateľov bude konfrontovaný s prostriedkami procesnej obrany žalovaného. Nepochybne pôjde o zásadné ovplyvnenie ďalšieho priebehu konania, no nie v tom zmysle, že sťažovatelia budú v konaní nevyhnutne vo veci samej neúspešní tak, že im žalobou uplatnený nárok nebude môcť byť priznaný. Takéto ovplyvnenie priebehu konania ide na úkor spôsobu, akým má sťažovateľom byť poskytnutá súdna ochrana, no nie na úkor výsledku poskytnutia súdnej ochrany. Je zrejmé, že v konečnom dôsledku sa sťažovatelia dovolávajú toho, aby im na úkor žalovaného bola poskytnutá súdna ochrana bez štandardného prerokovania veci.

6. Podľa podústavného práva pred právoplatným skončením sporu dochádza k množstvu súdnych úkonov a rozhodnutí, ktoré procesné predpisy rozlišujú z hľadiska toho, ktorí členovia súdneho oddelenia ich môžu vykonať, formy, v ktorej sa vykonávajú a aj z hľadiska toho, či sú proti nim prípustné opravné prostriedky. Niektoré rozhodnutia môže urobiť len senát, predseda senátu alebo samosudca, no iné sa zverujú vyššiemu súdnemu úradníkovi, dokonca súdnemu tajomníkovi. Niektoré postupy súdov sú formalizované do podoby súdnych rozhodnutí, či už rozsudkov alebo uznesení, no väčšina súdnych postupov sa vykonáva v menej formalizovaných úkonoch rôznych poučení, upovedomení, výziev či zápisníc. Proti niektorým rozhodnutiam je prípustná sťažnosť alebo odvolanie, no proti mnohým rozhodnutiam a postupom nie sú prípustné žiadne opravné prostriedky. Toto rozlišovanie vyplýva zo závažnosti následku na celkový priebeh konania, no predovšetkým na jeho výsledok, v ktorom sa v konečnom dôsledku prejavuje základné právo na súdnu ochranu. Tak je to aj v zákone o upomínacom konaní, keď odmietnutie odporu možno urobiť len uznesením, proti ktorému je prípustná sťažnosť, no pripustenie následkov odporu sa vybaví upovedomením, proti ktorému žiaden opravný prostriedok prípustný nie je. Je tomu tak preto, že pripustením odporu sa spor len začína a jediným následkom je to, že proti sebe stojace záujmy strán sa budú ďalej realizovať v ich práve na súdnu ochranu v jeho ďalších podobách, ktoré zodpovedajú ústavnoprávnym požiadavkám nepochybne viac ako definitívne vyriešenie sporu platobným rozkazom.

7. Postup vyššieho súdneho úradníka, ktorý sa prejavil v jeho výzve a v upovedomení a z ktorého vyplýva právna úvaha o výklade podústavného procesného práva so záverom, že odpor žalovaného je vecne odôvodnený, je bez priameho súvisu so základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a rovnako s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Tieto práva nemožno redukovať na otázky parciálnych procesných rozhodnutí, keďže obe práva smerujú k výsledku všeobecnými súdmi poskytovanej súdnej ochrany, ktorá nevyhnutne nemôže spočívať v redukovanom výsledku, ktorý zabezpečuje procesný odklon, ktorým je v tomto prípade v prospech sťažovateľov vydaný platobný rozkaz. Základné práva sťažovateľov na súdnu ochranu a na spravodlivý súdny proces nespočívajú v práve na skončenie sporu platobným rozkazom, ale v tom, že výsledok konania bude vychádzať nielen zo zohľadnenia ich záujmov, ale aj zo zohľadnenia záujmu žalovaného.

8. Rovnako nemožno uvažovať o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže v tom, že spor nebol vyriešený platobným rozkazom, nemožno identifikovať porušenie týchto práv, ktoré zásadne možno odvodiť len z pohľadu na celkovú dĺžku konania na všeobecných súdoch.

9. Napokon nemožno uvažovať ani o porušení základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy (samostatne aj v spojení s čl. 142 ods. 3 ústavy) a v tejto súvislosti aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Článok 142 ods. 1 garantuje, že o občianskoprávných veciach, ktorou je aj vec sťažovateľov, rozhodujú súdy, ktoré sú obsadené sudcami, ktorí sú pri výkone svojej funkcie nezávislí (čl. 144 ods. 1 ústavy). Okrem toho však ústava pripúšťa, aby sa na základe zákona na rozhodovaní súdu zúčastnil aj zamestnanec súdu poverený sudcom, no s tým, že proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca (čl. 142 ods. 3 ústavy). V týchto ustanoveniach ústavy sú obsiahnuté záruky súdneho rozhodovania, ktoré nepochybne súvisia s právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústava neumožňuje, aby občianskoprávnu vec konečným spôsobom rozhodol zamestnanec súdu poverený sudcom a ktorým vyšší súdny úradník definovaný v podústavnom práve nepochybne je. Vyššiemu súdnemu úradníkovi je však umožnené zúčastniť sa rozhodovania s tým, že proti jeho rozhodnutiu je prípustný opravný prostriedok. Pod rozhodovaním však treba rozumieť rozhodovanie občianskoprávných vecí, teda vecí, v ktorých sa rozhoduje o občianskych právach a povinnostiach tak, ako plynú z hmotného práva. Rozhodnutie o tom, že konkrétne konanie musí skončiť procesným odklonom v podobe platobného rozkazu, však takým rozhodnutím nie je, keďže ide o rozhodnutie, ktoré sa netýka podstaty občianskeho práva alebo záväzku, ale o rozhodnutie procesné, ktoré určuje ďalší procesný postup všeobecného súdu v konaní, ktoré definitívne nekončí. Preto z toho, že upovedomenie o postúpení veci po závere vyššieho súdneho úradníka o tom, že odpor obsahuje vecné odôvodnenie, nie je podústavným právom konštruované ako rozhodnutie, voči ktorému by bol prípustný opravný prostriedok, nemožno vyvodiť porušenia práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

10. Ústavná sťažnosť v celom rozsahu namietaného postupu okresného súdu, jeho výzve a upovedomeniu je zo všetkých namietaných dôvodov zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2022

Peter Straka
predseda senátu